

LEGE Nr. 115 din 16 octombrie 1996

privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 263 din 28 octombrie 1996

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

ART. 1

Se instituie obligația declarării averii pentru demnitari, magistrați, funcționari publici și unele persoane cu funcții de conducere din regiile autonome, Fondul Proprietății de Stat, Banca Națională a României și băncile cu capital de stat, total sau majoritar, precum și procedura controlului averilor acestora în cazul în care există dovezi certe că unele bunuri ori valori nu au fost dobândite în mod licit.

CAP. 1

Declararea averii

ART. 2

Președintele României, deputații, senatorii, membrii Guvernului, secretarii și subsecretarii de stat, precum și cei asimilați acestora, magistrații, consilierii județeni și locali, primarii, funcționarii publici care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților publice centrale ori locale, membrii consiliilor de administrație și persoanele care dețin funcții de conducere, de la directori, inclusiv, în sus, în cadrul regiilor autonome de interes național sau local, societăților comerciale cu capital majoritar de stat, Fondului Proprietății de Stat, Băncii Naționale a României, băncilor cu capital de stat, total sau majoritar, au obligația să-și declare averea, în condițiile prezentei legi.

ART. 3

(1) Declarația de avere se face în scris, pe propria răspundere, și cuprinde bunurile proprii, bunurile comune și cele deținute în indiviziune, precum și cele ale copiilor aflați în întreținere, potrivit modelului prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația de avere se depune în termen de 15 zile de la data numirii sau alegerii în funcție. În situația funcțiilor eligibile, care presupun validarea, depunerea declarației se face înaintea acesteia.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele care exercită funcțiile prevăzute la art. 2 vor depune declarația de avere.

ART. 4

(1) Președintele României depune declarația de avere la președintele Curții Constituționale.

(2) Președinții Camerelor Parlamentului și primul-ministru depun declarația de avere la Președintele României.

(3) Deputații și senatorii depun declarația de avere la președintele Camerei din care fac parte.

(4) Membrii Guvernului depun declarația de avere la primul-ministru.

(5) Funcționarii publici și persoanele cu funcții de conducere prevăzute la art. 2 depun declarația de avere la autoritatea publică sau, după caz, la persoana care, potrivit Constituției sau legii, a emis actul de numire în funcție.

(6) Consilierii județeni și locali, precum și primarii depun declarația de avere la prefecti.

(7) Autoritatea publică sau persoana îndreptățită să primească și să păstreze declarația de avere va elibera depunătorului o dovadă de primire.

ART. 5

Declarația de avere reprezintă un act personal și irevocabil.

(2) Declarația de avere este confidențială și nu poate fi consultată decât în cazurile și în condițiile

prevăzute de lege.

ART. 6

(1) Persoanele menționate la art. 2 au obligația ca, la încheierea mandatului sau la încetarea activității, să depună o nouă declarație cu privire la averea pe care o dețin la acea dată.

(2) Declarația prevăzută la alin. (1) va cuprinde și actele de înstrăinare cu titlu oneros sau gratuit, făcute în timpul exercitării mandatului sau al îndeplinirii funcției, a bunurilor de valoare cuprinse în declarație.

(3) Persoanele prevăzute la art. 4 alin. (5) au obligația să actualizeze declarația din 4 în 4 ani.

(4) Nedepunerea declarației din motive imputabile, în termen de 15 zile de la încetarea activității, conduce la declanșarea din oficiu a procedurii de control.

CAP. 2

Controlul averilor

ART. 7

În cazul în care între averea declarată la data investiției sau numirii în funcție a persoanelor prevăzute la art. 2 și cea dobândită pe parcursul exercitării funcției se constată diferențe vădite și există dovezi certe că unele bunuri ori valori nu puteau fi dobândite din veniturile legale realizate de persoana în cauză sau pe alte căi licite, averea este supusă controlului, în condițiile prezentei legi.

A. Comisia de cercetare

ART. 8

(1) Pe lângă fiecare curte de apel va funcționa o comisie de cercetare a averilor, formată din:

- doi judecători de la curtea de apel, desemnați de președintele acesteia, dintre care unul în calitate de președinte;

- un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă curtea de apel, desemnat de primul-procuror al acestui parchet.

(2) Președintele și membrii comisiei de cercetare sunt desemnați pe o perioadă de 3 ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți, care vor înlocui pe titulari în cazul în care aceștia, din motive legale, nu vor putea lua parte la lucrările comisiei de cercetare.

(3) Comisia de cercetare are un secretar desemnat de președintele curții de apel dintre grefierii acestei instanțe.

ART. 9

(1) Comisia de cercetare va începe acțiunea de control de îndată ce este sesizată cu o cerere de cercetare.

(2) Cererea de cercetare poate fi făcută de către:

a) primul-procuror al parchetului de pe lângă curtea de apel sau conducătorul autorității publice la care a funcționat ori funcționează cel a cărui avere este supusă cercetării;

b) persoanele care ocupă funcțiile sau demnitățile publice prevăzute la art. 2 și cărora li s-au adus imputări publice cu privire la proveniența averii pe care o dețin.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2) lit. a) pot fi sesizate de către orice cetățean care are cunoștință și care furnizează indicii certe că o persoană dintre cele prevăzute la art. 2 a dobândit bunuri de valoare pe care nu le-ar fi putut dobândi din veniturile legale realizate de persoanele în cauză sau pe alte căi licite.

(4) Cererile de cercetare se adresează comisiei de cercetare de pe lângă curtea de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului.

(5) Sesizările anonime nu pot conduce la declanșarea acțiunii de control al averii.

ART. 10

Dacă persoana a cărei avere este supusă controlului este căsătorită, controlul se extinde și asupra averii și veniturilor dobândite de celălalt soț. Sunt supuse controlului și bunurile de valoare ce fac obiectul declarării, realizate prin persoane interpușe sau transmise cu titlu oneros către ascendenți, descendenți, frați, surori și afinii de același grad, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană.

ART. 11

Cererea de cercetare va indica, în mod obligatoriu, dovezile pe care se întemeiază și sursele de unde acestea pot fi solicitate sau va fi însoțită de acte doveditoare.

ART. 12

(1) Actele și lucrările comisiei de cercetare nu sunt publice. Persoana în cauză poate lua cunoștință de actele și lucrările dosarului și poate fi asistată de avocat.

(2) Președintele dispune citarea de urgență, în fața comisiei de cercetare, a persoanei care a făcut cererea de cercetare sau a reprezentantului acesteia, precum și a celui a cărui avere este supusă cercetării și a soțului sau soției, după caz, pentru a fi ascultați. Comisia de cercetare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor celui cercetat și poate solicita autorităților publice sau oricărei alte persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei. Cei care, în perioada supusă controlului, au dobândit bunuri de la persoana în cauză vor fi ascultați în mod obligatoriu.

(3) Comisia de cercetare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unei expertize pentru lămurirea cauzei.

(4) Cercetările efectuate de alte persoane decât membrii comisiei de cercetare sunt nule.

ART. 13

(1) Cei citați în fața comisiei de cercetare vor fi ascultați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza cererii de cercetare. Persoana a cărei avere este supusă cercetării va putea produce în fața comisiei probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisie și, dacă consideră necesar, poate depune o declarație în care va arăta veniturile realizate și modul dobândirii averii.

(2) Comisia de cercetare poate dispune măsuri asigurătorii prin care să împiedice înstrăinarea bunurilor ce aparțin persoanei a cărei avere este supusă controlului, precum și a celor aparținând persoanelor prevăzute la art. 10, dacă din probele administrate rezultă că aceste măsuri sunt necesare.

(3) Măsura de indisponibilizare poate fi totală sau parțială și poate fi luată și în cazul depozitelor și certificatelor bancare sau C.E.C.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (2) încetează la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare.

ART. 14

(1) Comisia de cercetare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 3 luni de la data sesizării, pronunțând o ordonanță motivată, prin care poate dispune:

a) trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din aceasta sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter licit;

b) clasarea cauzei, când constată că proveniența bunurilor este justificată;

c) suspendarea cercetării și trimiterea cauzei parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Ordonanța de clasare se comunică părților și parchetului de pe lângă curtea de apel, în raza căreia funcționează comisia.

ART. 15

Controlul se reia de către comisia de cercetare, dacă:

a) după clasarea cauzei apar elemente noi care pot conduce la o soluție contrară;

b) organul de urmărire penală, după efectuarea cercetărilor, în situația prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. c), nu sesizează instanța penală.

B. Instanța de judecată

ART. 16

(1) Președintele curții de apel sau președintele secției, primind dosarul, fixează termen de judecată și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la comisia de cercetare. Statul, prin Ministerul Finanțelor, va fi întotdeauna citat în instanță. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) Judecătorii și procurorul care au făcut parte din comisia de cercetare nu pot participa la judecată.

ART. 17

(1) Judecarea cauzei se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita probe noi și curtea de apel va putea dispune încuviințarea acestora, acordând un nou termen.

(2) Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor, dacă această măsură nu a fost luată în condițiile art. 13.

ART. 18

(1) Dacă se constată că dobândirea unor bunuri anume determinate sau a unei cote-părți dintr-un bun nu este justificată, curtea de apel va hotărî fie confiscarea bunurilor sau a cotei-părți nejustificate, fie plata unei sume de bani, egală cu valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză. În cazul obligării la plata contravalorii bunului, instanța va stabili și termenul de plată.

(2) Dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni, instanța trimite dosarul la parchetul competent, pentru a analiza dacă este cazul să pună în mișcare acțiunea penală.

(3) În cazul în care se constată că proveniența bunurilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului.

C. Căi de atac

ART. 19

(1) Împotriva ordonanței de clasare a comisiei de cercetare, părțile interesate, Ministerul Finanțelor și procurorul pot face recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 10 zile de la comunicare.

(2) Ordonanța de trimitere a cauzei spre soluționare instanței nu poate fi atacată cu recurs decât o dată cu sentința pronunțată asupra fondului.

ART. 20

Sentințele curții de apel pot fi atacate cu recurs de către părțile interesate, Ministerul Finanțelor și procuror, în termen de 15 zile de la comunicare, la Curtea Supremă de Justiție.

CAP. 3

Proceduri speciale

ART. 21

(1) Cercetarea averii Președintelui României, a deputaților, senatorilor, membrilor Guvernului, secretarului general al Guvernului, conducătorilor organelor centrale numiți de președinte, de Parlament sau de primul-ministru, a judecătorilor Curții Constituționale, consilierilor de conturi, membrilor Colegiului jurisdicțional al Curții de Conturi și procurorilor financiari de pe lângă aceasta, a magistraților de la Curtea Supremă de Justiție și de la Parchetul General de pe lângă aceasta, precum și de la curțile de apel și de la parchetele de pe lângă acestea, aflați în funcție, se face de către o comisie specială formată din:

- doi judecători de la Curtea Supremă de Justiție, desemnați de președintele acestei curți, dintre care unul în calitate de președinte;

- un procuror din Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, desemnat de procurorul general.

(2) Președintele și membrii comisiei sunt desemnați pe o perioadă de 3 ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți.

(3) Comisia are un secretar desemnat de președintele Curții Supreme de Justiție dintre magistrații-asistenți.

ART. 22

Cererea de cercetare poate fi făcută de către:

a) ministrul justiției sau procurorul general;

b) persoanele prevăzute la art. 21 alin. (1), în cazul în care averea lor a format obiectul unor imputări

publice.

ART. 23

Comisia va proceda la cercetarea averii persoanelor în cauză, de îndată ce va fi sesizată potrivit dispozițiilor prevăzute la art. 9-15.

ART. 24

(1) Cauzele privind persoanele prevăzute la art. 21 alin. (1) se judecă la Curtea Supremă de Justiție, în complet format din trei judecători desemnați de președintele acestei curți.

(2) Recursurile se judecă în complet format din nouă judecători.

(3) Dispozițiile art. 16-20 se aplică în mod corespunzător.

ART. 25

Averea Președintelui României va putea fi cercetată numai după încetarea exercitării mandatului, iar pe durata acestuia, numai la solicitarea sa sau pe baza hotărârii Parlamentului României, adoptată cu votul majorității deputaților și senatorilor. În acest ultim caz, Președintele României poate da Parlamentului explicații cu privire la faptele ce i se impută.

CAP. 4

Dispoziții finale

ART. 26

(1) Dispozitivul hotărârii judecătorești, rămasă irevocabilă, prin care se constată proveniența ilicită a unor bunuri, se comunică organului fiscal de la domiciliul persoanei a cărei avere a fost cercetată, în vederea executării.

(2) Bunurile confiscate se vor valorifica prin vânzare la licitație, sumele obținute făcându-se venit la bugetul de stat. Prețul de pornire a licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.

(3) Vânzarea bunurilor și încasarea debitelor stabilite în condițiile prezentei legi se efectuează de către organele fiscale, în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la executarea silită împotriva persoanelor fizice pentru neachitarea creanțelor bănești datorate statului.

(4) Cheltuielile făcute pentru depozitarea, conservarea și valorificarea bunurilor confiscate se scad din sumele obținute din vânzarea acestora.

ART. 27

În cazul în care bunurile confiscate sunt obiecte din metale rare sau pietre prețioase, titluri de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă, colecții de valoare și obiecte de muzeu, acestea se depun la Banca Națională a României sau, după caz, la Ministerul Culturii, în vederea valorificării prin vânzare la licitație.

ART. 28

(1) Procedura de cercetare și de judecare a provenienței bunurilor, începută asupra unei persoane, continuă și împotriva moștenitorilor acesteia.

(2) Cercetarea poate fi pornită și direct împotriva moștenitorilor, dar numai în termen de 3 ani de la data deschiderii succesiunii. Moștenitorii răspund numai în limita valorii activului succesoral.

(3) Cererea de cercetare a averii unei persoane, care a deținut o demnitate sau o funcție publică dintre cele prevăzute în prezenta lege, poate fi făcută în termen de cel mult 5 ani de la data încheierii mandatului sau a eliberării din funcție.

ART. 29

Toate actele de procedură în această materie sunt scutite de orice taxă de timbru, iar în cazul valorificării bunurilor prin vânzare la licitație, nu se percepe taxa pe valoarea adăugată.

ART. 30

Sumele necesare pentru efectuarea expertizelor dispuse din oficiu se avansează dintr-un fond prevăzut în bugetul Ministerului Justiției, în cazul clasării cauzei ele suportându-se din bugetul de stat.

ART. 31

Dispozițiile prezentei legi se întregesc cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele privind executarea creanțelor bugetare.

ART. 32

Ordonanța de clasare a comisiei de cercetare sau, după caz, hotărârea instanței de judecată irevocabilă, prin care se constată că proveniența bunurilor este justificată, va fi publicată în Monitorul Oficial al României.

ART. 33

(1) Persoana a cărei avere a fost declarată, în total sau în parte, nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

(2) Deputatul sau senatorul a cărui avere a fost declarată nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, este considerat incompatibil.

ART. 34

În sensul prezentei legi, funcționar public este persoana numită sau aleasă într-o funcție publică, cu caracter de permanență, în serviciul unei autorități publice centrale sau locale ori într-o instituție publică subordonată acesteia. Funcționari publici pot fi și în cadrul regiilor autonome.

ART. 35

(1) Fapta aceluia care, în sesizarea adresată persoanelor prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. a) și la art. 22 lit. a), face afirmații mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor unei persoane fizice ce ocupă una dintre funcțiile prevăzute la art. 2, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Producerea ori ticluirea de probe mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor unei persoane ce ocupă una dintre funcțiile publice prevăzute la art. 2 se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

ART. 36

Fapta persoanelor prevăzute la art. 2, de a face declarații de avere care nu corespund adevărului, constituie infracțiunea de fals în declarații și se pedepsește potrivit Codului penal.

ART. 37

Fapta persoanei care primește, păstrează sau deține declarațiile de avere prevăzute de prezenta lege, de a publica sau de a divulga, în orice alt mod, în tot sau în parte, conținutul acestora, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

ART. 38

Persoanele prevăzute la art. 2, care au ocupat posturi publice similare după 1 ianuarie 1990, având, potrivit reglementărilor legale în vigoare, obligația declarării averii, pot fi supuse controlului averilor, potrivit procedurii stabilite prin prezenta lege, dacă sunt dovezi certe că unele bunuri și valori ale acestora nu au fost dobândite în mod licit.

ART. 39

Magistrații care fac parte din comisiile prevăzute la art. 8 și 21, precum și grefierii care efectuează lucrările pentru aceste comisii beneficiază de indemnizația prevăzută la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.

ART. 40

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 18/1968 privind controlul provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice, care nu au fost dobândite în mod licit, dispozițiile art. 68 alin. (3) din Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, art. 69 din Legea privatizării societăților comerciale nr. 58/1991 și Hotărârea Guvernului nr. 473/1993 privind declararea averilor de către funcționarii publici din cadrul autorităților puterii executive, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 septembrie 1996, cu respectarea

prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 2 octombrie 1996, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
VALER SUIAN

ANEXA 1

DECLARAȚIE

Subsemnatul, având funcția de la, declar, pe propria răspundere, că împreună cu familia*) am următoarea avere:

I. Imobile**):

1. Terenuri agricole - total ha, din care***):

2. Clădiri:

2.1. Locuințe: Nr. Suprafața Valoarea de
construită impozitare

- apartament
.....

- vilă
.....

- casă de odihnă
.....

- alte locuințe
.....

2.2. Spații

comerciale x
.....

2.3. Spații de

producție x
.....

II. Efective de animale și păsări:

Dacă depășesc 30 de capete la animale mari și 1.000 de capete la păsări.

Se vor trece separat cabalinele de curse și animalele cu blană prețioasă.

III. Activități comerciale și alte activități cu scop lucrativ:

1. Societăți comerciale unde este asociat unic****):

- denumirea și capitalul social (pentru fiecare)

.....
.....

2. Participări (acțiuni, părți sociale) în societățile comerciale:

- denumirea societății comerciale și valoarea acțiunilor sau a părților sociale****):

.....
.....

3. Alte activități cu scop lucrativ:

- denumirea și profitul net anual

.....
.....

IV. Bunuri mobile:

1. Colecții sau obiecte de artă cu valoare deosebită (opere de artă plastică, mobilier de artă, antichități etc.):

.....
.....

2. Colecții numismatice, filatelice, de artă populară etc.:

.....
.....

3. Depozite în valută în străinătate, în echivalent a cel puțin 10.000.000 lei:

.....
.....

4. Depuneri la C.E.C., bănci comerciale, fonduri de investiții de peste 10.000.000 lei:

- în lei

- în valută

5. Creanțe cu o valoare de peste 10.000.000 lei:

.....
.....

6. Autovehicule, autoturisme, tractoare, mașini agricole, șalupe, iahturi etc. (marca, anul de fabricație), buc.:

.....
.....

7. Obiecte și bijuterii din aur, argint, platină și pietre prețioase, cu valoare de peste 1.000.000 lei fiecare sau cântărind în total peste 100 grame:

.....
.....

8. Alte bunuri (stupi de albine, peste 20), aparatură electronică cu o valoare de peste 5.000.000 lei fiecare:

.....
.....

Prezenta declarație constituie act public și răspund, conform legii penale, pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor.

Data

Semnătura

.....

*) Prin familie, în sensul prezentei declarații, se înțelege soțul, soția și copiii în întreținere.

***) Dacă se află în indiviziune, se va arăta cota-parte.

*****) Pe principalele categorii (arabil, vii, livezi, teren pentru construcții etc.).

*****) Inclusiv la firme din alte țări.
